

DEBATT

Nödvändigt att reformera läkarnas grundutbildning i klinisk nutrition

För SFKN:s styrelse:

Christina Stene, överläkare i kirurgi, med dr, VO kirurgi, Skånes sjukhus nordväst, Ängelholm/Helsingborg

Gunnar Akner, läkare, specialist i internmedicin och geriatrisk docent i geriatrik, Kungsholmens husläkarmottagning, Stockholm

Ämnesområdet klinisk nutrition omfattar kunskapen om hur mat, energi och näringsämnen interagerar med kroppens omsättning av dessa komponenter och hur denna balans (nutritionstillståndet) påverkar kroppens struktur och funktioner över tid [1, 2].

Nutritionrelaterade hälsoproblem är vanligt förekommande hos befolkningen och berör alla medicinska specialiteter. Sjukdomar inom de flesta organsystem innebär risk för att utveckla nutritionrelaterade hälsoproblem. Det är därför angeläget att läkare har en god utbildning i klinisk nutrition.

Klinisk nutrition infördes i läkarutbildningen på 1970-talet i samband med att professurer i näringslära etablerades vid de medicinska fakulteterna [3]. 1997 tog Svensk förening för klinisk nutrition (SFKN) fram »Nationellt bascurriculum«, en systematisk målbeskrivning [4] över vad alla läkare, oavsett framtida specialisering, bör kunna avseende klinisk nutrition. Än så länge har inget universitet antagit målbeskrivningen.

En enkätstudie som styrelsen för SFKN skickade till programansvariga för läkarnas grundutbildning vid de sju universiteterna 2019 [5] visar att alla universitet bedrev någon form av undervisning inom ämnet nutrition under läkarutbildningens 11 terminer. Undervisningen var förlagd till någon av terminerna 2–6. Såväl antalet föreläsningstimmar som antalet seminarier under grundutbildningen varierade dock stort mellan universiteterna (7–24 respektive 0–8 timmar). En fakultet (Lund) hade även 8 timmars webbundervisning inom nutrition. Samtliga fakulteter saknade en målbeskrivning för ämnet. Förutom att antalet undervisningstimmar varierade mycket hade de minskat kraftigt jämfört med 1994 [6].

1998 genomfördes ett anonymt diagnostiskt prov i klinisk nutrition baserat på Nationellt bascurriculum i Linköping, Lund och Stockholm [7]. Provet gjordes strax före läkarexamen. Endast 42 procent av studenterna som deltog uppnådde godkänd nivå.

Den medicinska specialiteten klinisk nutrition togs bort 2006 [8], och effekterna av bristande kunskaper i ämnet hos läkare återspeglas i den praktiska sjukvården. Svensk slutenvård lever inte upp till Europarådets riktlinjer för handläggning av sjukdomsrelaterad undernäring [9, 10]. En SBU-rapport (2014) visade på en nära 100-procentig underdiagnostik av undernäringstillstånd inom vården [11].

Nutritionrelaterade hälsoproblem är vanliga inom sjukvården, och eftersom läkare har det övergripande medicinska ansvaret för patienternas behandling är det nödvändigt att reformera läkarnas grundutbildning i klinisk nutrition. Varken Socialstyrelsens föreskrift från 2014, myndighetens kunskapsstöd från 2020 angående undernäring eller det nationella kvalitetsregistret (Senior alert) som belyser riskfaktorer för undernäring [12–14] kan ersätta grundläggande kunskaper och erfarenheter inom klinisk nutrition genom att försöka »trycka in« förbättringar i en oförberedd sjukvårdsorganisation.

Det finns ett stort behov av att integrera klinisk nutrition i den praktiska sjukvården. Det kan ske genom att

- alla medicinska fakulteter antar Nationellt bascurriculum i klinisk nutrition
- klinisk nutrition återinrättas som en medicinsk tilläggspecialitet
- specialistutbildningstjänster i klinisk nutrition inrättas enligt SFKN:s utbildningsbok för klinisk nutrition [15]
- enheter för klinisk nutrition, med uppdrag att ansvara för och koordinera undervisningen i klinisk nutrition för läkare och vårdpersonal samt bidra till ämnets utveckling, etableras vid samtliga universitet och högskolor.

PUBLICERAD:

Läkartidningen 15-16/2022
Läkartidningen.se 2022-04-13
(updaterad 2022-04-20)

0 KOMMENTARER

KOMMENTERA

VECKANS JOBB I FOKUS

Läkare, infektion, Läkemedelsverket
Sverige

Spec-läkare kardiologi, VO Hjärtsjukvård, Sunderby sjh
Sverige, Region Norrbotten

ÖL/Spec-läkare reumatologi, medicinkliniken Växjö
Sverige, Region Kronoberg

**HELA TJÄNSTELISTAN
121 LEDIGA JOBB**

ANNONS

Läs mer om veckans arbetsgivare

Ett steg till_

Klicka här »

Läkarkarriär

ANNONS

Läkartidningen Förlag AB

Nu kan du beställa nya

FYSS 2021

En oombärlig källa för alla som studerar eller arbetar för att främja fysisk aktivitet.

Läs mer och beställ här »»»

ANNONS